

ಎರಡನೇ ಮಗು

‘ಎರಡನೇ ಮಗು’ (ಚೈತ್ರೀಕಾ ನಾಯ್ಕ ಹರ್ಗಿ, ಜೂ. 2) ಲೇಖನ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಎರಡನೇ ಮಗುವಿನ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡುತ್ತಲೇ ಅದು, ಇಂದಿನ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅದರ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳು, ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲದರ ಕುರಿತೂ ಲೇಖನ ಮಾತಾಡುತ್ತದೆ. ದೇವರು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾಲ ಇದಲ್ಲ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಂದಿನ ದುಬಾರಿ ಜಗದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿ, ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿನೀತಿಸಿಕೊಡುವುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ದೇವರು ಹಣವನ್ನೂ ಜೊತೆಗೇ ಇಟ್ಟು ಕಳಿಸಲಿ ಎನಿಸುವುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

—ರಘುನಂದನ ಕೆ.ಎಲ್., ಹಾಸನ

ಲೇಖನ ನೀತಿಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಮಗು ಸಾಕು ಎಂದು ನಿರ್ದರಿಸುವ ದಂಪತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡನೇ ಮಗುವಿನ ಕುರಿತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

—ಕೊರ್ಮೆ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪುಟ್ಟ ಮಗುವಿನ ಸುಂದರ ಪಾದಗಳ ಮುಖಪುಟದ ಸುಧಾಳಿಗೆ ನಮನಗಳು. ಮುಖಪುಟ ಲೇಖನ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅತಿವೇಗದ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಯುವಜನತೆಯನ್ನು ತಲ್ಲಣಿಸಿಡುವುದು ತಪ್ಪಿವೆ. ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡಗಳು ಅವರನ್ನು ಹಠಾಶೆಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಯುವಜನಾಂಗ ಎರಡನೆಯ ಮಗುವಿನ ಬರುವಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಆಗಿದೆ.

—ಕಮಲಾದೇವಿ ರಾಜಶೇಖರ ಹಳ್ಳೂರ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಬೆಳಕಿನ ಕೃಷಿ

‘ಬೆಳಕಿನ ಕೃಷಿ’ (ಉಮಾ ಅನಂತ್, ಜೂ. 2) ಬರಹ ಸೊಗಸಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಸುಂದರ ಮೋಂಬತ್ತಿಗಳನ್ನು ಉರಿಸುವುದೆಂತು? ಅಪೂರ್ವ ಕಲಾಕೃತಿಗಳು.

—ಸುಮ ವೀಣಾ

ಅಭ್ಯಂಗ ಮಾಡಿ!

‘ಸಂದು ನೋವೇ? ಅಭ್ಯಂಗ ಮಾಡಿ!’ (ಡಾ. ಮುಕ್ತಾ ಹಿರೇಮಠ, ಜೂ. 2) ಲೇಖನ ಓದಿದೆ. ಅಭ್ಯಂಗ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪಯೋಗಗಳು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಲೇಖಕರು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಲೇಖನ ಮಾಹಿತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರವು ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

—ವಿಜಯ್ ಸೊಪ್ಪಿಮಠ, ಧಾರವಾಡ

ಮಳೆ ಬಿಸಿಲಿನ ಪಠ್ಯಗಳು

‘ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಓದಲೇಬೇಕಾದ ಮಳೆ-ಬಿಸಿಲಿನ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪಠ್ಯಗಳು’ (ರಘುನಾಥ ಚ.ಹ., ಜೂ. 2) ‘ನಿಮ್ಮೊಡನೆ’ ಬರಹ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ರಾಜಕಾರಣದ ಸೋಂಕು ತಗಲಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯ. ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಕೆಟ್ಟು ನಿಂತಿದೆ. ಕೊರೊನಾದಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಅಮೂಲ್ಯ ದಿನಗಳು ಪಾಠ ಇಲ್ಲದೆ ಕಳೆದು ಹೋಗಿವೆ. ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ

ಹೂಗಳಾ ಲೋಕವೇ..!

‘ಹೂಗಳಾ ಲೋಕವೇ’ (ಸೀಮಾ ಹೆಗಡೆ, ಜೂ. 2) ಲೇಖನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ನೀಡಿತು. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಉದುರಿದ ತುಂಡಿನಂತೆ ಜೀವಂತಗೊಳ್ಳುವ ಟುಲಿಪ್ ತೋಟವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಸವಿಯುವುದೊಂದು ಅದೃಷ್ಟ. ಆ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ಹಾದು ಬಂದು ಲೇಖಕಿ ನಮಗೂ ಅದರ ಸಿಹಿಯನ್ನು ಉಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

—ಸಬೀನಾ, ಮಡಿಕೇರಿ

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು ಶೌಚಾಲಯ, ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇನ್ನಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳು ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ವಿಷಮಗೊಳಿಸದೆ ಹೋಣೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

—ಫ್ಲೋರಾ ಅಚ್ಯುತ್, ಕೆಜಿಎಫ್

ಮನೆಯ ವಿಳಾಸ

‘ಮನೆಯ ವಿಳಾಸ’ (ಹಿಂದಿ ಮೂಲ: ಸಂಜಯ್ ಕುಮಾರ್ ಸಿಂಗ್, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಎಚ್.ಎಂ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ಜೂ. 2) ಕಥೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಹಲವು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಜೀವಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈ ಕಥೆ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇಂದಿನ ಧಾವಂತದ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ತಾವು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮತನವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಬಹುತೇಕ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಗೂ ‘ಮನೆ ವಿಳಾಸ’ ಹುಡುಕುವಂತೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ವ್ಯದಾಶ್ರಮಗಳಾದರೂ ಇವೆಯೆಂಬುದೇ ಸಮಾಧಾನಕರ.

—ಎಂ. ಶಂಕರ್, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ

ಮಾನವೀಯತೆ ಆಗಿದೆಯೇ ದುಬಾರಿ?

‘ಮಾನವೀಯತೆ ಆಗಿದೆಯೇ ದುಬಾರಿ?’ (ಮಹತಿ, ಜೂ. 9) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಹುಳುಕುಗಳ ಒಳನೋಟ ನೀಡಿದೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಗ್ಗಿದು ನೋಡುವುದಾದರೆ ವಿದ್ಯಾವಂತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗವಿಕಲರ ಬಗ್ಗಿನ ಧೋರಣೆಯು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಗವಿಕಲರ ಮೀಸಲಾತಿ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾತಿ ವಿರೋಧಿ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಓಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಅಂಗವಿಕಲರು ಇಂದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಶೋಷಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರೇ ಅವರನ್ನು ವಂಚಿಸುವಷ್ಟು ಅಸಹನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿದೆ.

—ಕೊಡಕ್ಕಲ್ ಶಿವಪ್ರಸಾದ್, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಅಂಗವಿಕಲರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಇರಸು ಮುರಿಸಿನ ಕುರಿತು, ಜನರ ಕ್ರೌರ್ಯದ ಕುರಿತು ಲೇಖಕರು ಬಹುಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—ಪ್ರಭಂಜನ ಪಿ. ಕೆ., ಕಾಸರಗೋಡು

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಚುಟುಕು, ಚುರುಕಾಗಿರಲಿ. ಇ-ಮೇಲ್: feedback@sudha.co.in